

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**RECURSOS TERRITORIALS
TURÍSTICS**

Coordinació: PAÛL AGUSTI, DANIEL

Any acadèmic 2020-21

Informació general de l'assignatura

Denominació	RECURSOS TERRITORIALS TURÍSTICS			
Codi	102618			
Semestre d'impartició	1R Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Grau en Turisme	2	OBLIGATÒRIA	Presencial
	Grau en Geografia	2	OPTATIVA	Presencial
	Doble titulació: Grau en Administració i Direcció d'Empreses i Grau en Turisme (ADETUR 2019)	2	OBLIGATÒRIA	Presencial
	Doble titulació: Grau en Administració i Direcció d'Empreses i Grau en Turisme (ADETUR 2016)	2	OBLIGATÒRIA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA		TEORIA
	Nombre de crèdits	2.1		3.9
	Nombre de grups	1		1
Coordinació	PAÛL AGUSTI, DANIEL			
Departament/s	GEOGRAFIA I SOCIOLOGIA			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	Hores presencials (en línia o en aula): 60 Hores no presencials: 90			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Català			
Distribució de crèdits	5 crèdits de teoria 1 crèdits de pràctiques			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
PAÛL AGUSTI, DANIEL	daniel.paul@udl.cat	6	

Informació complementària de l'assignatura

L'assignatura es planteja com una reflexió entorn als diversos aspectes que contribueixen a la creació d'un recurs turístic. En aquest sentit es vol que l'alumne aprengui a diferenciar un recurs turístic d'elements com el patrimoni, l'herència o l'equipament. L'assignatura es focalitzarà en els diversos aspectes que creen aquests recursos turístics: accessibilitat, preu, promoció, gestió... Al mateix temps, es vol que l'alumne prengui consciència de la importància que té el territori que envolta aquest recurs en la seva promoció i gestió.

Aquesta guia docent està pensada per ser desenvolupada amb un grup de 30 a 40 matriculats. Si el nombre augmenta o disminueix significativament algunes de les activitats i criteris d'avaluació poden sofrir modificacions que es comentaran quan la matrícula estigui tancada i es disposi del nombre final d'alumnat.

Objectius acadèmics de l'assignatura

En aquesta assignatura es pretén que els estudiants assoleixin els objectius següents:

- 1.- Prendre consciència de la importància de la gestió del territori en matèria turística
- 2.- Mostrar els diversos reptes existents en el territori
- 3.- Analitzar el fenomen turístic des d'un punt de vista de l'ordenació del territori
- 4.- Conèixer els fonaments de la cartografia i la seva lectura

Competències

- CG1 Capacitat d'anàlisi i de síntesi
- CG2 Capacitat d'organitzar i planificar
- CE4 Identificar, gestionar i dissenyar estratègies i plans d'ordenació per a territoris i destinacions turístiques d'acord amb els principis de la sostenibilitat.
- CE6 Dissenyar productes turístics i definir objectius, estratègies i polítiques comercials. Identificar els recursos turístics i avaluar el seu potencial
- CE9 Posar en relació els objectius de la gestió i la gestió turística per tal d'aconseguir una experiència satisfactòria turísticament i legítima culturalment.
- CT1 Correcta expressió oral i escrita
- CT3 Domini de les TIC

Continguts fonamentals de l'assignatura

Continguts de la matèria

1.- Introducció: l'ordenació del territori i la planificació territorial

El primer apartat de l'assignatura es dedicarà a introduir el temari i el sistema d'avaluació del curs, així com els principals conceptes

2.- Introducció al llenguatge cartogràfic.

L'apartat es planteja com una introducció a una de les principals eines que s'utilitza en l'ordenació del territori: el mapa. En aquest sentit, es presentaran les diverses tipologies de mapes, de simbologies utilitzades i s'introduiran alguns conceptes com escala, projecció, fus... Inclourà una part pràctica sobre llenguatge cartogràfic.

3.- L'espai turístic en l'ordenació del territori: espai d'atracció, espai residencial, espai turístic.

L'apartat presentarà les grans tipologies de consum de l'espai que es poden arribar a desenvolupar des del punt de vista turístic. L'estudi analitzarà aquest fenomen des de diverses escales: local, comarcal, regional...

4.- Eines d'estudi del territori

La representació del territori és fonamental per a la seva planificació. Per aquest motiu es farà una introducció general a alguns mètodes de cartografia assistida per ordinador.

5.- Planificar infraestructures pel desenvolupament integral del territori.

La implantació de les diverses infraestructures en un territori pot suposar, en funció de la planificació prèvia existent, una fortalesa o una debilitat. Per aquest motiu en aquest apartat es reflexionarà sobre l'impacte que les infraestructures poden tenir sobre el territori.

6.- La planificació de rutes

Les diverses característiques del territori poden condicionar el desenvolupament de les rutes turístiques. En aquest apartat es vol reflexionar sobre aquest fet, tot mostrant les principals barreres físiques (relleu, clima...) i mentals (percepció de seguretat, nivell econòmic...) que condicionen la realització de les rutes.

7.- El problema de la massificació de l'espai turístic.

Un dels principals reptes d'una bona part de destins turístic és la massificació dels seus espais. L'apartat reflexionarà sobre aquest fet, els seus orígens i algunes estratègies per posar-hi solució. Inclourà una part pràctica de càlcul de la capacitat de càrrega.

8.- La hiperrealitat com a estratègia de planificació.

L'apartat reflexionarà sobre la importància del discurs hiperreal en la planificació del territori. Per fer-ho s'analitzaran, especialment, les repercussions que els grans parcs temàtics tenen sobre el seu entorn.

Eixos metodològics de l'assignatura

Els principals eixos metodològics de l'assignatura seran els següents:

1. Nivell de coneixements general assolit en matèria de processos i tècniques de l'ordenació del territori. S'avaluarà a partir d'un examen final. Superar el 5 de mitjana final i almenys el 3'5 de nota de l'examen és requisit per superar l'assignatura.
2. Treball pràctics d'ordenació realitzats durant el curs i presentats puntualment a mesura es vagin executant.
3. Assistència i aprofitament de les sortides realitzades durant el curs.

Resultats d'aprenentatge:

1. Capacitat d'anàlisi crítica de les repercussions del turisme al territori
2. Coneixement dels instruments necessaris per planificar un producte turístic
3. Capacitat de disseny de rutes turístiques
4. Conscienciar sobre la necessitat d'evitar els possibles efectes negatius del turisme
5. Agilitat en la lectura de mapes turístics
6. Sentit crític en el càlcul de les capacitats de càrrega dels espais turístics
7. Coneixement de les eines necessàries per a la jerarquització d'un espai turístic

Pla de desenvolupament de l'assignatura

Cada un dels temes es desenvoluparà al llarg d'una de les setmanes del curs (28 hores), a excepció dels temes tres i cinc, que s'estendran tres sessions (12 hores en total). L'examen serà d'una durada de 2 hores. Les sessions teòriques es complementaran amb un seguit de pràctiques que es podran fer independentment de forma presencial o no presencial (8 hores). Finalment, per ampliar continguts l'alumne podrà triar entre l'assistència a una sortida d'estudi sobre el territori o bé la lectura d'articles relacionals amb l'assignatura. Totes dues activitats tindran una durada de 10 hores i s'avaluaran mitjançant un examen tipus test que es farà el primer dia de classe després de la sortida. La data i lloc de la sortida es decidiran en funció del nombre d'assistents.

Sistema d'avaluació

L'avaluació de l'assignatura es realitzarà a partir de diverses pràctiques i un examen final. És requisit per aprovar l'assignatura:

Superar un 5 de mitjana

Superar el 3'5 de nota de l'examen final

La distribució de la nota serà:

- Examen final: 50%

- Sortides d'estudi o lectures: 20%

- Pràctiques: 30% (3 pràctiques, amb un valor del 10% cada pràctica). Les pràctiques poden ser diferents en funció del grau de procedència de l'estudiantat.

La sortida d'estudi tenen caràcter voluntari. Els alumnes que no puguin o no desitgin assistir a aquestes sortides podran optar a aquesta part de la nota si realitzen les lectures proposades a classe. La inscripció a la sortida s'ha de realitzar abans del dia 1 d'octubre. Si no es fa s'entendrà que s'optarà per les lectures. Sortida i lectura

s'avaluaran igual. En tots dos casos s'haurà de realitzar un examen tipus test sobre el contingut, de 12 preguntes (respondre'n 10, on els errors descompten). Les proves es realitzaran el mateix dia, és a dir, el primer dia de classe després de la data de la sortida. Si algun alumne ja inscrit a la sortida no hi pot assistir per motiu justificat (feina, malaltia, causa legal...), haurà de comunicar-ho el més aviat possible i entregar un certificat oficial on consti el motiu. Només en aquest cas l'alumne podrà canviar la seva elecció i realitzar la prova de les lectures. En tots els altres casos la no assistència a la sortida si s'hi està matriculat equival a un 0 en aquest apartat de la nota. Addicionalment, aquells alumnes que durant la visita sobre el terreny no segueixin les explicacions, arribin tard o realitzin qualsevol activitat que afecti el bon desenvolupament de la sortida podran ser penalitzats amb 5 punts, que es descomptaran de la nota del test de la sortida.

En cas que per motius de força major no es pugui desenvolupar les activitats previstes s'optarà per activitats virtuals, amb els mitjans i format que s'acordi en aquell moment. Donat el caràcter específic de la sortida, si no es pot desenvolupar, aquesta activitat serà substituïda per les lectures previstes per al grup que no pugui o vulgui assistir a les sortides. L'avaluació seguirà també la pauta prevista per avaluar aquell grup.

Avaluació alternativa En cas que un/a estudiant acrediti documentalment la seva impossibilitat d'assistir a les activitats programades dins l'avaluació continuada (per treball remunerat, segona o ulterior matrícula de l'assignatura...) podrà optar per una prova única de validació de competències i coneixements que es realitzarà el dia i en l'horari establert al calendari d'avaluació del Grau per a la prova final de l'avaluació ordinària. Aquesta prova consistirà en un examen amb continguts ampliat amb algunes de les pràctiques del curs. La sol·licitud d'aquesta modalitat avaluativa s'haurà de realitzar abans del 15 d'octubre amb acreditació documental i, un cop feta, no es podrà modificar.

Es recorda que el plagi total o parcial d'alguna de les parts dels treballs del curs, així com qualsevol altre procediment fraudulent realitzat per tal de dur a terme les activitats del treball, comportaran la qualificació de 0 (suspens) en la qualificació final de l'assignatura atès que vulnera el respecte a la propietat intel·lectual. Es considera plagi la "Part d'una obra d'altri inserida en la pròpia sense indicació de la font" (DIEC). A més cal tenir en compte l'Estatut de l'estudiant (RD 1791/2010, de 30 de desembre) que estableix entre els deures de l'estudiant/-a, el d'"Abstenerse de la utilización o cooperación en procedimientos fraudulentos en las pruebas de evaluación, en los Trabajos que se realicen o en documentos oficiales de la universidad" (normativa de la UdL).

Bibliografia i recursos d'informació

Llibres:

Aldomà Buixadé, Ignasi; Mòdol Ratés, Josep Ramon; Guerrero Lladós, Montserrat (2017) *Patrimonis rurals. Reconeixement i perspectives* Lleida, Fundació del Món Rural.

<https://drive.google.com/file/d/0B700G5hLo7SmSkVXbDdULUVsLWs/view>

Alonso Fernández, Julián (2011) *Geografía de los recursos turísticos* Madrid, Editorial Universitaria Ramón Areces – UNED

Álvarez Areces, Miguel Ángel (2013) *Paisajes culturales, patrimonio industrial y desarrollo regional* Gijón, CICEES

Antón Clave, Salvador & González Reverté, Francesc (coordinadors) (2008) *Recursos territorials turístics I* Barcelona, Universitat Oberta de Catalunya.

Antón Clave, Salvador & González Reverté, Francesc (coordinadors) (2006) *Recursos territorials turístics II* Barcelona, Universitat Oberta de Catalunya.

Arnadí-i-Agramunt, Ruben (2019) "¿Que es un recurso turístico? Un análisis Delphi a la academia hispana" *Cuadernos de turismo* 43, 39-68

Bautzmann, Alexis (2020) *Atlas géopolitique mondial : 2021* Monaco, Éditions du Rocher

Butlet, Richard (2013) "Coastal tourist resorts: history, development and models" [en línia] *ACE: Architecture, City and Environment = Arquitectura, Ciudad y Entorno*, 9 (25): 203-228.

Benavent, Marta (2006) *La ordenación del territorio en España. Evolución del concepto y de su práctica en el siglo XX*. Sevilla, Universidad de Sevilla-Consejería de Obras Públicas y Transportes.

Carballo Fuentes, Rita; Moreno-Gil, Sergio; León González, Carmelo & Brent Ritchie, J. R. (2015) La creación y promoción de experiencias en un destino turístico. Un análisis de la investigación y necesidades de actuación *Cuadernos de Turismo*, 35, (2015), 71-94

Feijó, José Luis (dir) (2018) *Fundamentos del turismo*. Buenos Aires: Ugerman Editor,

Imbert-Bouchard Ribera, Daniel (2019) *La senyalització turística com a instrument de gestió territorial. El cas dels municipis turístics de Catalunya; l'estat de la qüestió entre 2013 i 2017*. Girona, Universitat de Girona- Tesis Doctorals en Xarxa

Lladó, Bernat (2013) *Franco Farinelli : del mapa al laberinto* Barcelona, Icaria.

López Olivares, Diego (2014) *Los Recursos turísticos : evaluación, ordenación y planificación turística : estudio de casos*. València, Tirant lo Blanch

Navarro, Diego (2015) "Recursos turísticos y atractivos turísticos: conceptualización, clasificación y valoración". *Cuadernos de turismo*, 35, 335-357

Nel·lo, Oriol (Coord.) (2003) *Aquí no!. Conflictes territorials a Catalunya* Barcelona, Empúries.

Tudela Flores, Ana; Delgado, Antonio (2018) *Playa burbuja : un viaje al reino de los señores del ladrillo* Madrid : Datadista

Referències Web:

<http://territori.scot.cat/> (Observatori de projectes i debats territorials de Catalunya)

<http://www.icgc.cat> (Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya)

<http://maps.google.com/> (Google Maps)

<http://www.google.es/intl/es/earth/index.html> (Google Earth)

Revistes:

Ciudad y territorio

Scripta Nova

Boletín de la Asociación de Geógrafos Españoles

Treballs de la Societat Catalana de Geografia